

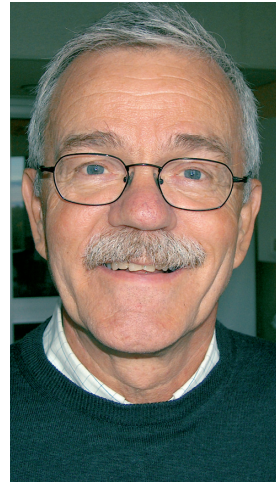
En oviss framtid

Demokratisering i Afghanistan är en väg för det afghanska folkets möjlighet till en värdig framtid. Om det har SAKs årsmöte formulerat sig tydligt och det står också i SAKs policy. Är då Afghanistan nu på väg mot något slags demokrati? Räcker det med en grundlag, en folkvald president och ett parlament för att landet ska kvalificera sig som ”på väg mot demokrati”? Vad betyder det för demokratins möjligheter att rättsväsen (polis, åklagare och domstolar) saknas, att odlingen av opium blomstrar och att 17 procent av det nya parlamentets ledamöter ser ut att vara knutna till kriminella ekonomier (opiumhantering, smuggling etc), att ytterligare 16 procent håller sig med egna väpnade grupper (i princip krigsherrar) och att 5 procent är kända gamla talibaner? Hur mycket korruption och brott mot mänskliga rättigheter är förenliga med en process som ska leda till demokrati? Hur legitima är val som hålls under främmande maktens väpnade beskydd och hur legitim är en regering som måste ha stöd av utländska truppers närvaro – ett hot mot den nationella suveräniteten?

Det är lätt att formulera problematiserande och kritiska frågor. Svar kräver givetvis en granskning av de förhållanden som finns i den andra vågskålen också. Utan tvekan finns framsteg att rapportera. Utöver grundlag, folkvald president och ett valt parlament finns bland annat en stark människorättskommission, ett flertal sjösatta nationella utvecklingsstrategier, en genomförd valutareform, pågående uppbyggnad av nationell polis och armé och en partiell avvapning av landets många krigsherrar.

Men vägen från en ”failed state” i kaos till ett land med fred, säkerhet och demokrati måste ta tid. Bonn-avtalets oerhört strama tidtabell (december 2001 till juni 2004) var orealistisk men också med den försening som är ett faktum måste man konstatera att Afghanistan har fått en närmast omöjlig tidsram. Och det USA-ledda kriget har inte underlättat stegen mot demokrati. Låt vara att förjagandet av talibanerna krävde militära insatser men fyra års krigföring har visat sig kontraproduktivt. Trovärdighet och legitimitet står på spel. President Karzai framhöll nyligen att bomb- och byraidernas tid var förbi och dessutom borde vara en fråga för exklusivt afghanskt beslutsfattande. USA har gått för långt också för den afghanska regeringen.

Afghanerna vill utan minsta tvekan ta vara på de nuvarande möjligheterna till en värdig framtid, i ett återuppbyggt land i fred och oberoende. Inte nödvändigtvis med en demokrati kopierad från västerländska förebilder men med ett styrelseskick där folkets röst hörs och gör skillnad. Mot en sådan kan afghanerna vara på väg. Det internationella samfundet har inte gett Afghanistan tillräckliga möjligheter att säkra denna väg. Krigsherrar, USA-beroende, opiumodling och en otillräckligt synlig återuppbyggnad utgör svårigheter på vägen. Det finns tecken på bristande tilltro till det pågående politiska uppbygget. SAKs stöd består i att utveckla och förstärka bistånds- och solidaritetsarbetet med intensifierad bevakning och rapportering av brott mot mänskliga rättigheter. Härigenom kan demokratisering fortsatt befrämjas. I denna strävan står SAK vid afghanernas sida, nu liksom för 25 år sedan.

Bengt Kristiansson är SAKs generalsekreterare.

BENGT KRISTIANSSON, GENERALSEKRETERARE, SAK

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> Verket har publicerats i www.globalarkivet.se.